

Михайліченко М. В.

<https://orcid.org/0000-0003-2714-7291>

Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи
Національної академії педагогічних наук України

СИСТЕМА ФОРМ І МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЮ ПІДТРИМКОЮ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У БЕЗПЕЧНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

*У статті здійснено теоретичне обґрунтування системи форм і методів управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників у закладі освіти в умовах формування безпечного освітнього середовища. Розкрито сутність поняття *teacher well-being* як багатовимірного феномену, що охоплює психологічне, емоційне та професійне благополуччя педагога, його задоволеність професійною діяльністю та здатність зберігати ефективність в умовах підвищеного навантаження. Визначено, що управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників є цілісною системою управлінських дій керівника закладу освіти, спрямованих на організацію, координацію та розвиток форм і методів підтримки педагогічного колективу з метою забезпечення його професійного благополуччя та формування безпечного освітнього середовища.*

Розроблено авторську модель системи управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників, яка містить цільовий, змістово-організаційний та результативний компоненти. Систематизовано форми і методи підтримки педагогів на чотирьох взаємопов'язаних рівнях: індивідуальному (консультативний метод), груповому (тренінговий метод), рефлексивно-груповому (рефлексивний метод) та організаційному (метод професійної комунікації та просвітницький метод). Обґрунтовано поетапну структуру управлінського процесу, що охоплює діагностичний, планувальний, організаційно-реалізаційний та оціночно-корекційний етапи. Зазначено, що психологічна стійкість педагогів, їх професійне благополуччя та готовність до взаємної підтримки безпосередньо впливають на якість освітнього процесу та безпеку освітнього середовища загалом.

Ключові слова: соціально-психологічна підтримка, педагогічні працівники, управління, безпечне освітнє середовище, *teacher well-being*; психологічна стійкість, форми і методи підтримки.

Постановка проблеми. Сьогодення розвитку освіти вирізняється соціальними трансформаціями, цифровізацією освітнього процесу, зростанням психоемоційного навантаження на педагогічних працівників та функціонуванням системи освіти в умовах воєнного стану. Отож особливої актуальності набуває проблема забезпечення соціально-психологічної підтримки педагогічних працівників. Професійна діяльність педагога передбачає дотримання відповідальності за результати навчання і виховання учнів, постійну взаємодію з різними учасниками освітнього процесу, необхідність адаптації до змінних умов організації освітнього процесу та здатність ефективно реагувати на різноманітні соціальні й психологічні виклики.

У сучасних умовах педагог виступає не лише організатором навчальної діяльності учнів, а й важливим суб'єктом підтримки їх психоемоційного стану та формування психологічно безпечного освітнього середовища. Водночас вплив професійних стресогенних факторів може призводити до зниження рівня психологічного благополуччя педагогів та розвитку професійного вигорання [2; 5; 7].

Ряд міжнародних наукових досліджень проблемі психологічного благополуччя педагогічних працівників розглядається через концепцію *teacher well-being*, яка охоплює психологічне, емоційне та професійне благополуччя педагогів, їх задоволеність професійною діяльністю, якість

взаємин у педагогічному колективі та здатність ефективно виконувати професійні обов'язки в умовах підвищеного навантаження [10; 11; 14]. Дослідники підкреслюють, що професійне благополуччя педагогів значною мірою залежить від організаційних умов їх діяльності, характеру взаємодії у педагогічному колективі та рівня управлінської підтримки з боку адміністрації закладу освіти [10; 12].

У цьому контексті особливого значення набуває створення безпечного освітнього середовища, яке сприяє підтримці психологічного благополуччя педагогів та забезпечує ефективність освітнього процесу. Вітчизняні наукові дослідження натепер вже спрямовані на проблему забезпечення безпечного освітнього середовища та підтримки педагогічних працівників. Зокрема, у працях О. Бондарчук підкреслюється важливість розвитку психологічних ресурсів педагогів, формування сприятливого соціально-психологічного клімату у педагогічному колективі та створення умов для їх професійного розвитку [2]. На думку дослідниці, ефективність діяльності освітніх організацій значною мірою залежить від здатності керівника організувати соціально-психологічне середовище професійної діяльності педагогів.

Актуальність проблеми підтверджується також і сучасними нормативно-методичними матеріалами для використання в освітньому процесі. У рекомендаціях МОН України на сайті установи щодо організації безпечного освітнього середовища та методичних матеріалах НАПН України наголошується, що в умовах воєнних викликів педагогічні працівники є важливою ланкою забезпечення психологічної стабільності освітнього середовища, а отже потребують цілеспрямованої професійної й психологічної підтримки [5]. Водночас аналіз наукових досліджень [2; 4; 8] свідчить, що більшість робіт присвячена психологічним аспектам підтримки педагогів, тоді як питання управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників у закладах освіти залишається недостатньо розкритим у сучасній психолого-педагогічній науці.

Постановка завдання. Метою статті є теоретичне обґрунтування системи форм і методів управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників у закладі освіти та розроблення авторської моделі її реалізації в умовах формування безпечного освітнього середовища.

Виклад основного матеріалу. Професійна діяльність педагога характеризується високим рівнем емоційного навантаження, відповідальності,

інтенсивної комунікації та необхідності постійної адаптації до змінних умов освітнього процесу. За таких обставин особливої ваги набуває проблема збереження психологічних ресурсів педагога, його професійної стійкості та здатності ефективно здійснювати професійну діяльність. Саме тому у сучасному науковому дискурсі дедалі більшої актуальності набуває поняття «*teacher well-being*», що використовується для позначення цілісного стану психологічного, емоційного і професійного благополуччя педагога [11; 12; 14].

Зарубіжні науковці поняття «*teacher well-being*» розглядають як багатовимірний феномен, що охоплює емоційний стан учителя, рівень професійної задоволеності, відчуття компетентності, якість міжособистісних взаємин у шкільному середовищі та здатність зберігати ефективність професійної діяльності в умовах навантаження. Дослідники підкреслюють, що благополуччя педагога формується під впливом індивідуальних, професійних та організаційних чинників, а тому не може розглядатися лише як особиста психологічна характеристика, а потребує системної підтримки на рівні освітньої організації [10; 11; 12; 14].

Одним із ключових компонентів професійного благополуччя педагогів є психологічна стійкість педагога, яка виявляється у здатності зберігати емоційну рівновагу, професійну продуктивність, самоконтроль і конструктивність дій в умовах стресу, невизначеності та кризових ситуацій. У сучасних умовах воєнного стану психологічна стійкість педагога набуває особливого значення, оскільки вчитель виконує не лише навчальну, а й стабілізуювальну, підтримувальну функцію в освітньому середовищі [9].

Таким чином, поняття «*teacher well-being*», психологічної стійкості педагога та професійного психологічного благополуччя педагогічних працівників відображають різні аспекти єдиного феномена – здатності педагога зберігати психологічне здоров'я, професійну ефективність і внутрішню рівновагу в умовах складної професійної діяльності.

Це дає підстави розглядати соціально-психологічну підтримку педагогічних працівників як цілеспрямовану систему організаційних, психологічних і соціально-педагогічних заходів, спрямованих на підтримку їх психологічного благополуччя, розвиток професійної стійкості та створення сприятливих умов для ефективної діяльності у безпечному освітньому середовищі.

У сучасній науці безпечне освітнє середовище розглядається як комплекс організаційних,

соціальних і психологічних умов, що забезпечують захист учасників освітнього процесу та сприяють їх гармонійному розвитку. У зарубіжних дослідженнях наголошується, що психологічна безпека освітнього середовища є важливою передумовою ефективного навчання та професійної діяльності педагогів. У вітчизняних дослідженнях проблема безпечного освітнього середовища розглядається у контексті сучасних безпекових викликів, увага акцентується на актуальних ідеях про те, що безпечне освітнє середовище передбачає створення системи управлінських, організаційних та психологічних умов, спрямованих на забезпечення фізичної і психологічної безпеки учасників освітнього процесу [1; 5; 13].

Концептуальне узагальнення наукових положень дозволяє нам наголосити на основних компонентах психологічно безпечного освітнього середовища: 1) фізична безпека як захищеність учасників освітнього процесу від загроз і небезпек; 2) емоційна безпека як відсутність психологічного тиску та підтримка доброзичливих взаємин; 3) передбачуваність освітнього середовища, що виявляється у чіткості правил і стабільності організації освітнього процесу; 4) наявність системи підтримки, яка охоплює психологічну допомогу, підтримку педагогів та учнів.

Отже, підтримка педагогічного колективу, розвиток його психологічної стійкості та збереження психічного здоров'я педагогів стають важливою умовою забезпечення психологічної безпеки освітнього простору та ефективності функціонування закладу освіти в цілому.

Організація соціально-психологічної підтримки педагогічних працівників у закладі освіти потребує системного управлінського підходу, котрий передбачає цілеспрямовану діяльність керівника закладу освіти щодо створення умов для професійної діяльності педагогічного колективу та забезпечення психологічно безпечного освітнього середовища. Дослідники зарубіжжя вказують, що ефективність функціонування освітніх організацій значною мірою залежить від управлінських практик, спрямованих на підтримку професійного благополуччя педагогів і формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі [10; 13]. У вітчизняних дослідженнях освітнього менеджменту, зокрема у наукових працях Л. І. Даниленко та Л. М. Карамушки, зазначається, що керівник закладу освіти виступає ключовим суб'єктом управління розвитком педагогічного колективу, здійснюючи управлінську діяльність через реалізацію основних функцій

управління: планування, організацію, мотивацію та контроль [4; 6].

Узагальнюючи зазначене, можна стверджувати, що управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників є складовою загальної управлінської діяльності керівника закладу освіти, яка спрямована на забезпечення умов для збереження психологічного благополуччя педагогічного колективу, його професійної стійкості та ефективної діяльності в безпечному освітньому середовищі.

Таким чином, систему управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників доцільно розглядати як цілісну систему управлінських дій керівника закладу освіти, спрямованих на організацію, координацію та розвиток форм і методів соціально-психологічної підтримки педагогічного колективу з метою забезпечення його професійного благополуччя, розвитку психологічної стійкості педагогів та формування безпечного освітнього середовища. Запропоноване нами визначення відображає системний характер управління підтримкою педагогічних працівників і підкреслює необхідність поєднання організаційних, соціально-психологічних та управлінських механізмів забезпечення професійного благополуччя педагогічного колективу.

Сучасні наукові розвідки у сфері освітнього менеджменту та психології освіти свідчать про необхідність використання системного підходу до організації підтримки педагогічних працівників. У зарубіжній та вітчизняній науковій літературі підкреслюється, що ефективна підтримка педагогів повинна інтегрувати організаційні, соціальні та психологічні ресурси освітньої організації, забезпечуючи узгоджену взаємодію між адміністрацією, педагогічним колективом та психологічною службою [7; 8; 13].

Узагальнення результатів теоретичного аналізу наукових праць дозволило розробити *модель* системи управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників у закладі освіти, яка відображає взаємозв'язок основних компонентів цієї системи.

До основних елементів моделі належать: суб'єкти управління (керівник закладу освіти, адміністрація, психологічна служба); об'єкт управління (педагогічний колектив); управлінські функції (планування, організація, координація, оцінювання); форми і методи соціально-психологічної підтримки педагогів; результати функціонування системи, що проявляються у підвищенні рівня психологічної стійкості педагогів,

покращенні соціально-психологічного клімату педагогічного колективу та забезпеченні психологічної безпеки освітнього середовища. Запропонована модель ґрунтується на ідеї системної організації підтримки педагогів та передбачає взаємозв'язок трьох основних компонентів: 1) цільового, 2) змістово-організаційного та 3) результативного.

Цільовий компонент моделі визначає основну мету управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників, яка полягає у забезпеченні психологічного благополуччя педагогів, розвитку їх професійної стійкості та формуванні сприятливого соціально-психологічного клімату у педагогічному колективі. *Змістово-організаційний компонент* моделі охоплює систему форм і методів соціально-психологічної підтримки педагогічних працівників, що реалізуються на індивідуальному, груповому, рефлексивно-груповому та організаційному рівнях діяльності

закладу освіти. *Результативний компонент* моделі передбачає досягнення таких результатів, як розвиток психологічної стійкості педагогічних працівників, підвищення рівня їх професійного благополуччя, формування культури взаємної підтримки у педагогічному колективі та зміцнення безпечного освітнього середовища.

Таким чином, запропонована модель відображає системний характер управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників і визначає логіку організації відповідної діяльності керівника закладу освіти.

Дослідницьку увагу надалі привертає завдання практичної реалізації системи управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників у закладі освіти. Систематизація форм і методів соціально-психологічної підтримки педагогічних працівників дозволила нам виокремити чотири взаємопов'язані рівні її реалізації.

Таблиця 1

Форми і методи управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників

Рівень підтримки	Форма підтримки	Метод управління	Зміст управлінської діяльності	Роль керівника закладу освіти	Очікуваний результат
1	2	3	4	5	6
Індивідуальний	Індивідуальна психологічна підтримка педагогів	Консультативний метод (бесіда, індивідуальна консультація, психологічне консультування)	Надання адресної психологічної допомоги педагогам у вирішенні професійних труднощів та складних педагогічних ситуацій	Організація індивідуальних консультацій, взаємодія з психологічною службою	Зниження рівня професійного стресу, підвищення психологічної стійкості педагогів
Груповий	Психологічний розвиток педагогічного колективу	Тренінговий метод (тренінг стресостійкості, тренінг емоційної саморегуляції, тренінг комунікативних навичок)	Розвиток психологічних ресурсів педагогів, формування навичок ефективної взаємодії	Ініціювання та організація тренінгових програм	Підвищення психологічної стійкості та згуртованості педагогічного колективу
Рефлексивно-груповий	Професійна рефлексія педагогів	Рефлексивний метод (педагогічна супервізія, кейс-аналіз педагогічних ситуацій, наставництво, групове професійне обговорення)	Осмислення педагогічного досвіду, аналіз складних професійних ситуацій та пошук ефективних педагогічних рішень	Організація професійного діалогу та підтримка культури рефлексії	Розвиток професійної рефлексії та педагогічної компетентності

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6
Організаційний	Організація професійної взаємодії та психоедукаційної підтримки педагогів	Метод професійної комунікації та просвітницький метод (педагогічні майстерні, круглі столи, методичні зустрічі, семінари, вебінари, лекції-дискусії)	Організація професійного спілкування, обміну досвідом та підвищення психологічної культури педагогічного колективу	Створення умов для професійної взаємодії та розвитку педагогічного колективу	Формування позитивного соціально-психологічного клімату та підвищення психологічної компетентності педагогів

Так, зокрема:

1) індивідуальний рівень підтримки спрямований на забезпечення психологічного благополуччя окремого педагога та передбачає використання консультативних форм допомоги;

2) груповий рівень відображає управлінські механізми розвитку педагогічного колективу через використання тренінгових форм роботи;

3) рефлексивно-груповий рівень забезпечує осмислення педагогами власного професійного досвіду, аналіз складних педагогічних ситуацій та розвиток культури професійної рефлексії у педагогічному колективі;

4) організаційний рівень підтримки пов'язаний із діяльністю керівника закладу освіти щодо формування сприятливого соціально-психологічного середовища професійної діяльності педагогів.

З метою відповіді на поставлене дослідницьке питання було здійснено узагальнення результатів науково-теоретичних досліджень та аналіз практики діяльності закладів освіти за відкритими джерелами, що дозволило систематизувати основні форми і методи управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників (табл. 1).

Аналіз змісту таблиці дозволяє зробити висновок, що представлені рівні підтримки відображають структурні компоненти моделі системи управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників. Якщо модель визначає загальну логіку організації підтримки педагогічного колективу, то таблиця конкретизує інструменти практичної реалізації цієї моделі у діяльності керівника закладу освіти. Відповідно систематизація форм і методів підтримки педагогів створює належний управлінський інструментарій для практичної реалізації моделі соціально-психологічної підтримки педагогічного колективу у закладі освіти.

У межах реалізації системи соціально-психологічної підтримки педагогічних

працівників у закладі освіти, як приклад для конкретизації змісту таблиці, може використовуватися тренінг, спрямований на розвиток психологічної стійкості педагогів та формування навичок ефективного подолання професійного стресу. Вважаємо за доцільне для проведення у закладах ЗСО навчально-методичного тренінгу «Організація соціально-психологічної допомоги педагогічним працівникам у створенні безпечного освітнього середовища: управлінський аспект», спрямований на розвиток управлінських і психологічних компетентностей керівників, педагогів, практичних психологів, соціальних педагогів, їх взаємодії щодо організації системної підтримки педагогічного колективу. Тренінг проводиться у форматі дводенної роботи загальною тривалістю шість годин і поєднує теоретичні та практичні модулі, спрямовані на осмислення концепції безпечного освітнього середовища, усвідомлення ролі керівника закладу освіти як лідера психологічного клімату педагогічного колективу, опанування інструментів діагностики психологічної безпеки освітнього середовища та формування практичних навичок організації соціально-психологічної підтримки педагогічних працівників.

Управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників у закладі освіти нами розглядається як послідовний управлінський процес, що включає взаємопов'язані етапи: діагностичний, планувальний, організаційно-реалізаційний та оціночно-корекційний. Така структура управління передбачає виявлення потреб педагогічного колективу у підтримці, визначення відповідних форм і методів допомоги, реалізацію запланованих заходів та оцінювання їх ефективності. Послідовність цих етапів забезпечує системну організацію соціально-психологічної підтримки педагогічних працівників і сприяє формуванню сприятливого соціально-психологічного клімату у педагогічному колективі та ефективності використаних форм і методів підтримки [2; 6; 14].

Логіка визначення етапів управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників ґрунтується на загальних положеннях теорії управління, відповідно до яких управлінська діяльність розглядається як послідовний процес взаємопов'язаних функцій планування, організації, реалізації управлінських рішень та контролю результатів діяльності [2; 4; 6].

У сучасних дослідженнях освітнього менеджменту зазначений підхід трансформується у поетапну модель управлінської діяльності, яка передбачає послідовність діагностики ситуації, планування діяльності, організації її реалізації та оцінювання результатів. Подібна логіка використовується і в сучасних моделях оцінювання освітніх програм, зокрема у моделі «СІРР», запропонованій Д. Стаффлбіммом, де управління та оцінювання освітніх процесів розглядаються як послідовний цикл аналізу умов діяльності, планування ресурсів, реалізації програм та оцінювання їх результативності [15].

Висновки. Результати проведеного дослідження підтверджують, що соціально-психологічна підтримка педагогічних працівників є важливою складовою формування безпечного освітнього середовища та підтримки професійного благополуччя педагогічного колективу. Запропонована систематизація форм і методів підтримки педагогів, що передбачає їх реалізацію на індивідуальному, груповому,

рефлексивно-груповому та організаційному рівнях, дозволяє конкретизувати управлінський інструментарій підтримки педагогічного колективу та створює практичні можливості для реалізації моделі управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників у закладі освіти. Цінність запропонованих етапів управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників полягає у тому, що вони дозволяють керівникам закладів освіти усвідомити цю діяльність як послідовний управлінський процес, який включає діагностику потреб педагогів, планування заходів підтримки, організацію їх реалізації та оцінювання результатів. Такий підхід забезпечує системність управлінських дій керівника закладу освіти у сфері підтримки педагогічного колективу.

Практична цінність дослідження полягає у можливості використання запропонованої системи форм і методів управління соціально-психологічною підтримкою педагогічних працівників керівниками закладів освіти, фахівцями психологічної служби та організаторами підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Переконані, що ефективна соціально-психологічна підтримка педагогічних працівників виступає не лише окремим напрямом управлінської діяльності керівника закладу освіти, а й важливим чинником формування психологічно безпечного освітнього середовища.

Список літератури:

1. Безпечне освітнє середовище: нові виклики та сучасні рішення в умовах воєнного і повоєнного часу : збірник наукових статей, тез доповідей та інших матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 07 березня 2025 р. / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук, М. І. Чорна. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2025. 566 с.
2. Бондарчук О. І. Соціально-психологічні основи особистісного розвитку керівників загальноосвітніх навчальних закладів у професійній діяльності : монографія. Київ : Наук. світ, 2008. 318 с.
3. Жарун О., Бленда Н., Непочатенко О. Соціально-педагогічна та психологічна допомога сім'ям з дітьми в період військового конфлікту. *Молодий вчений*. 2025. № 5 (136). DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2025-5-136-30>
4. Карамушка Л. М., Клочко А. О. Інноваційні стилі управління менеджерів освітніх організацій у контексті розвитку емоційного інтелекту: зв'язок з психологічними та організаційно-функціональними характеристиками організації. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2019. № 2–3 (17). С. 47–57. DOI: <https://doi.org/10.31108/2.2019.3.17.5>
5. Методики психологічного супроводу педагогічних працівників зі створення безпечного освітнього середовища у закладі освіти в умовах війни / за наук. ред. Н. В. Лунченко ; авт. кол.: В. В. Байдик, Ю. П. Гопкало, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, М. В. Саврасов ; НАПН України, Укр. наук.-метод. центр практ. психол. і соц. роботи. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2025. 157 с.
6. Освітній менеджмент : навчальний посібник / за заг. ред. Л. І. Даниленко, Л. М. Карамушки. Київ : Шкільний світ, 2003. 400 с.
7. Панок В. Психологічна служба системи освіти в умовах війни. *Collection of Scientific Papers «ЛОГОΣ»* (August 12, 2022; Zurich, Switzerland). 2022. С. 169–170. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-12.08.2022.52>

8. Психологічна підтримка освітніх стратегій особистості в умовах невизначеності : збірник наукових праць / за наук. ред. академіка НАПН України С. Д. Максименка. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. 192 с.

9. Радчук Г. Психологічна підтримка педагогів у період соціальних криз та воєнних викликів. Воєнні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки : збірник тез III Міжнародної наукової конференції, 20–21 квітня 2023 р. / упоряд.: А. А. Криськов, Н. В. Габрусєва. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2023. С. 30–32.

10. Collie R. J., Shapka J. D., Perry N. E., Martin A. J. Teachers' psychological functioning in the workplace: Exploring the roles of contextual beliefs, need satisfaction, and personal characteristics. *Journal of Educational Psychology*. 2016. Vol. 108. P. 788–799. DOI: <https://doi.org/10.1037/edu0000088>

11. Hascher T., Waber J. Teacher well-being: a systematic review of the research literature from the year 2000–2019. *Educational Research Review*. 2021. Vol. 34. Article 100411. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2021.100411>

12. Kurrle L. M., Warwas J. Teacher Well-Being—A Conceptual Systematic Review (2020–2023). *Education Sciences*. 2025. Vol. 15, iss. 6. Article 766. DOI: <https://doi.org/10.3390/educsci15060766>

13. OECD. Supporting Teachers' Professional Learning and Well-being. Paris : OECD Publishing, 2020. URL: https://www.oecd.org/en/publications/teachers-well-being_c36fc9d3-en.html (дата звернення: 10.03.2026).

14. Ozturk M., Wigelsworth M., Squires G. A conceptual model for teacher wellbeing: towards a holistic understanding. *Cogent Education*. 2024. Vol. 11. Article 2396156. DOI: <https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2396156>

15. Stufflebeam D. L. *CIPP Evaluation Model Checklist : A tool for applying the CIPP Model to assess long-term enterprises* [Second Edition]. Evaluation Checklists Project. Western Michigan University Evaluation Center, 2007. 16 p. URL: https://files.wmich.edu/s3fs-public/attachments/u350/2014/cippchecklist_mar07.pdf (дата звернення: 09.03.2026)

Mykhailichenko M. V. THE SYSTEM OF FORMS AND METHODS OF MANAGING SOCIO-PSYCHOLOGICAL SUPPORT FOR PEDAGOGICAL STAFF IN A SAFE EDUCATIONAL ENVIRONMENT

The article provides a theoretical substantiation of the system of forms and methods of managing the socio-psychological support of teaching staff in educational institutions within the context of creating a safe educational environment. The essence of the concept of teacher well-being is revealed as a multidimensional phenomenon encompassing the psychological, emotional and professional well-being of teachers, their satisfaction with professional activities and their ability to maintain effectiveness under conditions of increased workload. It is determined that the management of socio-psychological support of teaching staff represents an integrated system of managerial actions by the head of an educational institution, aimed at organising, coordinating and developing forms and methods of support for the teaching staff in order to ensure their professional well-being and foster a safe educational environment.

An original model of the management system for socio-psychological support of teaching staff has been developed, comprising target, content-organisational and outcomes components. The forms and methods of teacher support have been systematised across four interrelated levels: individual (consultative method), group (training method), reflective-group (reflective method) and organisational (professional communication and educational outreach methods). A stage-by-stage structure of the management process has been substantiated, encompassing diagnostic, planning, organisational-implementation and evaluative-corrective stages. It is emphasised that the psychological resilience of teachers, their professional well-being and readiness for mutual support directly influence the quality of the educational process and the safety of the educational environment as a whole.

Keywords: socio-psychological support, teaching staff, management, safe educational environment, teacher well-being, psychological resilience, forms and methods of support.

Дата першого надходження статті до видання: 20.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 15.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 18.05.2026